

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

ТӨРИЙН АУДИТЫН БАЙГУУЛЛАГЫН 2023 ОНЫ ЗОРИЛТЫН БИЕЛЭЛТ, ГҮЙЦЭТГЭСЭН АУДИТ, ҮР ДҮН, 2024 ОНЫ ЕРӨНХИЙ ЧИГЛЭЛ

Илтгэгч: Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын орлогчийн
албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Ц.Наранчимэг

Улаанбаатар хот
2023 он

1

Төрийн аудитын байгууллагын 2023 оны зорилтын хэрэгжилт

2

Төрийн аудитын байгууллагаас 2023 онд гүйцэтгэсэн аудит

3

Төрийн аудитын байгууллагаас 2023-2024 онд гүйцэтгэх санхүүгийн тайлангийн аудитад баримтлах ерөнхий чиглэл

“Аудитын шийдвэрийн
хэрэгжилт, үр нөлөөг тооцох
бодлого, арга зүй” сэдэвт
хэлэлцүүлгийг зохион
байгуулсан.

ХЭЛЭЛЦҮҮЛГИЙН ҮР ДҮН

- ❖ “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ыг шинэчлэн боловсруулах.
- ❖ Шийдвэрийн тооноос чанарт илүү анхаарах;
- ❖ Аудитын шийдвэрийн чанарын хяналтыг сайжруулах;
- ❖ Мэдээллийн технологийн төв аудитын тайлан, шийдвэрийн ил тод байдлыг олон нийт танилцахад хүндрэл бэрхшээлтэй, ойлгомжгүй байгаа асуудалд анхаарч, ТАБ-ын цахим хуудсанд хөгжүүлэлт хийх;
- ❖ Аудитын шийдвэрийг оновчтой гаргах талаар аудитын хуулийн этгээдүүдийг арга зүйгээр хангах;

"Аудитын шийдвэрийн хэрэгжилт, түүний үр нөлөө, ил тод, хариуцлагатай байдлыг сайжруулах" илтгэлийн уралдааныг ТАБ-ын нийт албан хаагчдын дунд зохион байгуулсан.

Судалгааны ажлуудаас шийдвэрийн хэрэгжилтийг сайжруулах талаар дараах санал, дүгнэлт гаргасан.

- ❖ Аудитын зөвлөмжийг хэрэгжилтийг үнэлэх арга зүйг тодорхойлох
- ❖ Аудитын шийдвэрийг ангилан нэгтгэж мэдээллийн цахим сан үүсгэх аргачлалыг боловсруулах;
- ❖ Шалгагдагч байгууллагын дотоод аудитын нэгжтэй төрийн аудитын шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангуулах чиглэлд хамтран ажиллах,
- ❖ Аудитын шийдвэрийн хэрэгжилт, үр нөлөөг сайжруулах зорилгоор хууль тогтоомж, журам, заавар, аргачлалд нэмэлт өөрчлөлт оруулах жагсаалтыг боловсруулж, 2024 онд хэрэгжүүлэхээр төлөвлөв.

Хугацаа хэтэрсэн аудитын шийдвэрийг судалж, хариу арга хэмжээ авах

Аудитын шийдвэрийн их өгөгдлийг бүрдүүлэх зорилгоор аймаг, нийслэл дэх төрийн аудитын газруудын 2019-2022 онуудад хэрэгжүүлсэн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийг нэгтгэн, дүн шинжилгээ хийсэн.

Төрийн аудитын байгууллагаас 3-аас дээш жилээр хугацаа хэтэрсэн **нийт 316 шийдвэр** байгаа бөгөөд үүний **47 хувь буюу 149 шийдвэр нь 5-аас дээш жилээр хугацаа хэтэрчээ.**

Санхүү-Нийцлийн аудитын газар болон Гүйцэтгэл-нийцлийн аудитын газрууд нь 2019-2022 онд өгсөн аудитын шийдвэрийн хэрэгжилтэд үнэлэлт дүгнэлт өгөх ажлыг зохион байгуулсан байна.

1

Шалгагдагч байгууллагууд аудитын байгууллагаас өгч байгаа зөвлөмж, шийдвэрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээг төлөвлөдөггүй;

2

Төрийн аудитын байгууллагаас зөвлөмж өгөх хэрэгжилтийг хангуулах журмыг боловсруулах;

3

Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн төсөлд хэрэгжүүлж буй чанарын хяналтыг сайжруулах;

4

Бүтэц зохион байгуулалтын өөрчлөлт, хүний нөөцийн шилжилт хөдөлгөөн хийгдэх үед аудитын шийдвэрүүдийг холбогдох албан тушаалтанд хариуцуулах

Аудитын чанарыг сайжруулах, жилийн зорилтын хэрэгжилтийг хангуулах зорилгоор Аудитын зөвлөлийн хурлыг зохион байгуулж хуралдууллаа.

Аудитын зөвлөл 2023 онд **нийт 14 удаа хуралдаж 34 асуудал** хэлэлцсэн бөгөөд үүнээс **давхардсан тоогоор 15 аймгийн 16 тайланг хэлэлцэж**, дараах асуудлаар санал, зөвлөмж гаргаж ажилласан.

- ❖ Аудитын үр дүн зорилго зорилттой уялдаж нийцээгүй байх;
- ❖ Тайлангийн загвар, бичвэр, найруулгыг сайжруулах;
- ❖ Хөндлөнгийн мэдээ, мэдээлэлд дүн шинжилгээ боловсруулалт хийхгүй аудитын тайланд тусгах;
- ❖ Нэгдсэн удирдамжаар болон адил сэдвээр гүйцэтгэж буй аудитад аймгууд харилцан мэдээлэл солилцохгүй байна.
- ❖ Гүйцэтгэж буй аудитын төрлөөс шалтгаалж тухайн аудитын стандарт, арга зүйг мөрдөж ажиллахгүй байна.
- ❖ Үе шатны чанарын хяналтыг хангалтгүй хэрэгжүүлж байна.
- ❖ Аудитын тайлан баталгаажуулах тушаалын бүрдлийг хангахгүй байна.
- ❖ Акт, албан шаардлагын журмыг мөрдөж ажиллахгүй байна.
- ❖ Аудитын тайлангийн дүгнэлтүүд илрүүлэлтийн шинж чанартай, нөхцөл байдал дурдсан, нуршуу, ойлгомжгүй, үр ашиг, үр нөлөө, арвилан хэмнэлтийг тодорхойлохгүй байна.
- ❖ Аудитаар өгч буй зөвлөмж ойлгомжгүй, хэрэгжилтийг хэрхэн хангуулах нь тодорхойгүй, үнэлэх боломжгүй, нуршуу, тулган шаардсан, бусдын үйл ажиллагааг шууд заасан хэлбэртэй байна.

Аудитын шийдвэрийн үр дүнг
олон нийтэд мэдээлэх ажлыг
хэрэгжүүлсэн байна.

"Төрийн аудитын байгууллагын 2023 онд гүйцэтгэсэн аудитын дүгнэлт, үр дүнгийн талаар иргэд, олон нийтэд нээлттэй мэдээлэх, ажлыг гүйцэтгэж байна.

Хэлэлцүүлэг нэвтрүүлэгт 12 удаа, телевизийн 43 мэдээ, сайтын 14 видео мэдээ, өдөр тутмын 3 сонинд аудитын үр дүнгийн талаар мэдээлсэн байна.

News.mn сайттай хамтарч "Аудитын цаг" хөтөлбөрийг санаачлан хэрэгжүүлсэн.

ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ДАГУУ ХИЙСЭН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙГ ҮНЭЛЖ, ҮР ДҮНГ НЭГТГЭЖ ТАЙЛАГНАХ АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ

Дархан-Уул, Сэлэнгэ, Архангай, Булган аймаг дахь болон Нийслэл дэх төрийн аудитын газрын аудитын шийдвэр гаргалт, **хэрэгжилтийг хүлээн авах, үнэлэх, хянах, бүртгэх, баримтжуулах үйл явцад тогтолцооны түвшинд чанарын баталгаажуулалт хийсэн.**

Хяналт, шинжилгээ үнэлгээ, дотоод аудитын газраас зохион байгуулалтын бүтцийн нэгжүүдийн аудитын шийдвэрийн **хэрэгжилтийг ил тод, үр нөлөөтэй тайлагнасан эсэхэд улирал тутамд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийсэн.**

ЦААШИД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АЖЛУУД

Жилийн зорилтын
хүрээнд төлөвлөсөн
дараах арга хэмжээг
2024 онд гүйцээн
хэрэгжүүлэх
шаардлагатай байна.

Аудитын шийдвэрийн хэрэгжилт, үр нөлөөг тооцох бодлого, арга зүйг боловсронгуй болгох чиглэлээр холбогдох журам, зааварт өөрчлөлт оруулах;

Аудитад ашиглаж буй цахим системд шийдвэрийн хэрэгжилтийн бүртгэл, тайлагналтай холбоотой сайжруулалт хийх

Аймаг, нийслэл дэх Төрийн аудитын газруудад гүйцэтгэлийн аудитын талаар сургалтыг зохион байгуулах, бодлого арга зүйгээр хангах

ТАБ-ЫН ЗОРИЛТЫН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ХҮРЭЭНД ӨГӨХ САНАЛ, ДҮГНЭЛТ

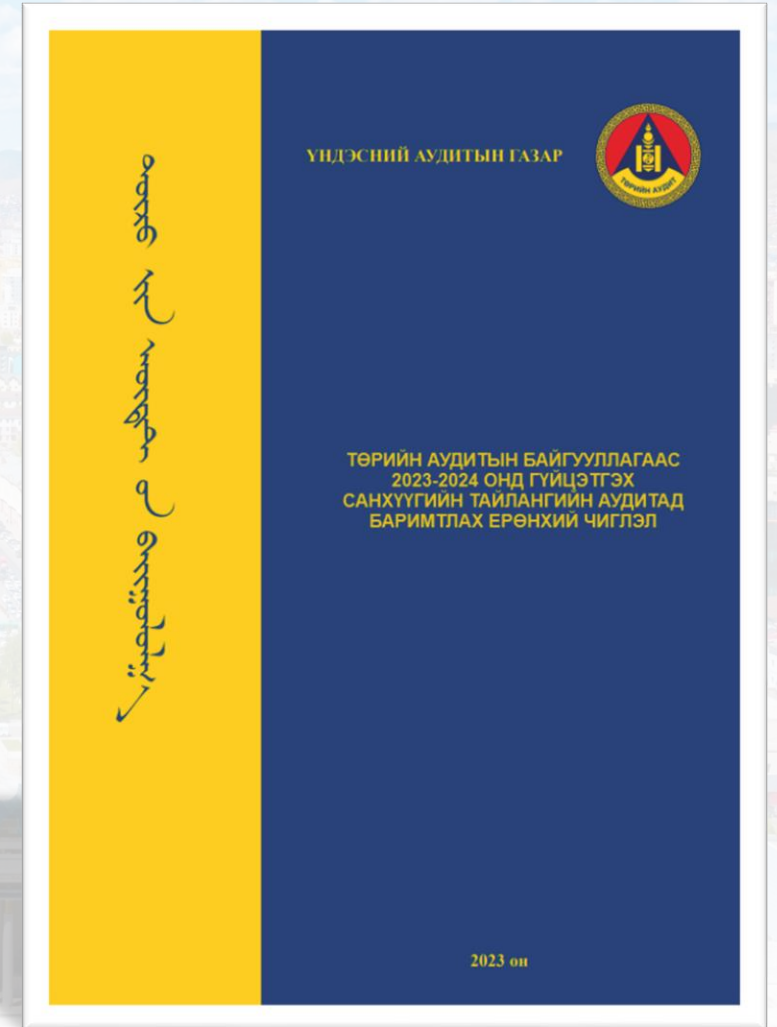
- ❖ Зорилтыг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөнд нийт 31 арга хэмжээг тусгасан бөгөөд дундаж биелэлт 90.1 хувьтай байна.
- ❖ Төрийн аудитын байгууллагаас гүйцэтгэсэн аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангуулах хууль эрх зүйн орчинд өөрчлөлт орсон, өмнөх онуудад өгсөн аудитын шийдвэрийн хэрэгжилтэд зохион байгуулалтын бүтцийн нэгжүүд дүн шинжилгээ хийж, үнэлэлт дүгнэлт өгсөн, аудитын шийдвэрийн хэрэгжилтийг цахимаар хүлээн авч боловсруулах ажлын эхлэлийг тавьсан зэргээр жилийн зорилт хангагдсан гэж дүгнэж байна.

Төрийн аудитын байгууллагаас 2023-2024 онд гүйцэтгэх санхүүгийн тайлангийн аудитад баримтлах ерөнхий чиглэлийг боловсруулж, баталсан.

Ерөнхий чиглэлийн зорилго:

- ❖ Аудит хийх журмыг хэрэгжүүлэх, анхаарал татсан эрсдэл бүхий асуудалд чиглүүлэх
- ❖ Аудитын үр дүнг нэгтгэн харилцагч талуудад танилцуулах

Засгийн газрын үйл ажиллагаанд болон эрх зүйн хувьд дараах өөрчлөлт шинэчлэлт хийгдсэн байна.

“Төсвийн зарлага тэлэх бодлого” хэрэгжиж эхэлсэн.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчдын зохион байгуулалтын
бүтэц, орон тооны хязгаарт өөрчлөлт орсон.

Төрийн өмчит компанийн төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хараат
бус гишүүнийг сонгон шалгаруулах нийтлэг журмыг баталсан

“Аккрузл суурьт Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон
улсын стандартыг нэвтрүүлэх дунд хугацааны хөтөлбөр”
хэрэгжиж эхэлсэн

Ерөнхий чиглэлд дараах асуудлыг анхаарч үзэхээр тусгасан болно.

- ❖ Анхаарал татсан, тулгамдаж буй болон эрсдэл бүхий асуудлыг тодорхойлох;
- ❖ Төрийн болон орон нутгийн өмчит, тэдгээрийн оролцоотой хуулийн этгээдийн өмчийн өөрчлөлтийн тайланд гарсан томоохон өөрчлөлтүүдийн шалтгааныг тодруулах;
- ❖ Байгууллагын эзэмшил /өмчлөл/-д байгаа газрын гэрчилгээг кадастрын зурагтай тулган баталгаажуулах, эзэмшил /өмчлөл/-ийн газраас хувийн болон төрийн бус байгууллагад аливаа хэлбэрээр шилжүүлэх, ашиглуулах, ажилчдын орон сууц бариулах зэрэг шийдвэр гаргасан эсэхийг хянах;
- ❖ Боловсрол, эрүүл мэндийн салбарт хэрэгжиж буй гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжилтийн тогтолцоог нэвтрүүлэх бодлогын хүрээнд хийгдэж буй төсвийн санхүүжилтийн хуваарилалт төсвийн зарчимд нийцэж байгаа эсэхийг цөөн хүн амтай сумдад судлах;
- ❖ Төсөл, хөтөлбөрийн зарцуулалт, түүний үр дүн, хөрөнгийн бүртгэл;
- ❖ Улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн, хандив тусламжаар ирсэн хөрөнгийг бүртгэлд бүрэн тусгасан эсэх;

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

МОНГОЛЫН АУДИТЫН
ГАЗАР

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД БАЯРЛАЛАА.